

**THE FUTURE OF DAIRY PRODUCTS IN
THE MEDITERRANEAN MARKET:
SPECIALTIES OR COMMODITIES?**

Daniele Rama

Summary

Dairy sector in the Mediterranean basin have some special features: it corresponds to an area of relative specialization, particularly for cheese and the sub-sector of small ruminants; at the same time consumption increase, sometimes supported by policymakers, led to the development of import flows of dairy commodities; in the last decade however production growth overcame consumption growth, partly moving the focus of the dairy policies from the demand to the supply side.

This has important implications for the relations between dairy specialties and commodities, which in this case must be defined not only in terms of purchasing and consumption behaviour, but also of production elements as tradition and localism.

The analysis of structural and commercial situation for countries of the North, East and South coast of the Mediterranean sea shows that for the first group specialties can play as an answer to lack of cost competitiveness on the dairy commodities market, in the last one market development should be based on commodities more than specialties while a complementarity can exist for Eastern Mediterranean countries.

Keywords: Mediterranean area, dairy specialties, traditional produce.

Rad je priopćen na skupu "International Symposium on Comparative Advantages for Typical Animal Products from the Mediterranean Areas", 25th-27th September 2005, Vale de Santarem - Portugal.

Daniele Rama, Osservatorio sul mercato dei prodotti lattiero-caseari, Via Milano 24, 26100, Cremona, Italy.

BUDUĆNOST MLIJEČNIH PROIZVODA NA SREDOZEMNOM TRŽIŠTU: SPECIJALITETI ILI POTREPŠTINE?

Sažetak

Mliječni sektor u Sredozemnom bazenu ima neke osobite karakteristike: odgovara području relativne specijalizacije, osobito sira te podsektor malih preživača, a istodobno raste potrošnja, katkada, potpomognuta kreatorima politike, što dovodi do razvoja uvoza mliječnih proizvoda; u zadnjem desetljeću, međutim, rast proizvodnje nadmašio je rast potrošnje, pa je fokus mljekarske politike djelomično pomaknut od potrošnje na ponudu.

Ovo ima važne posljedice za odnose između mliječnih specijaliteta i potrepština koje u tom slučaju treba definirati ne samo u odnosu na ponašanje kod kupovanja i potrošnje nego i na elemente proizvodnje kao tradicije i lokaliteta.

Analiza strukturnog i komercijalnog stanja zemalja na sjevernoj, istočnoj i južnoj obali Sredozemnog mora pokazuje da za prvu skupinu specijaliteta mogu biti odgovor na pomanjkanje konkurentnosti cijena na tržištu mliječnih proizvoda, a u tom slučaju razvoj tržišta trebao bi se temeljiti na potrepštinama a ne na specijalitetima dok komplementarnost može vrijediti za zemlje istočnog Sredozemlja.

Ključne riječi: Sredozemno područje, mliječni specijaliteti, tradicionalni proizvodi.

Primljeno: 10. 10. 2005.